

Oponentský posudok habilitačnej práce

MUDr. Martin Kužma, PhD

Využitie trabekulárneho kostného skóre pri sekundárnej osteoporóze.

Oponent: Prof. MUDr. Mária Tajtáková, PhD.

Rozsah práce a dokumentácia

Predkladaná dizertačná práca je napísaná na 180 stranách. Je rozdelená do prehľadných kapitol. Úvodná- všeobecná časť je na 66 stranách. V tejto časti sa autor podrobne venuje problematike osteoporózy. Veľmi zrozumiteľne rozoberá hlavné príčiny, prevalenciu a liečbu sekundárnej osteoporózy u dospelých. Text je obohatený zrozumiteľnými 14 tabuľkami a 5 obrázkami.

Vlastná časť práce pozostáva z 8 autorových publikovaných alebo k publikácii prijatých prác, ktoré sa venujú problematike využitia trabekulárneho kostného skóre /TBS/ pri niektorých formách sekundárnej osteoporózy, ako aj stratifikácii rizika fraktúr týmto vyšetrením. Každá publikácia je tiež obohatená zrozumiteľnými tabuľkami a obrázkami. Táto časť práce je napísaná na 106 stranách. Literárny odkaz, ktorý je bohatý a aktuálny je na 8 stranách.

Obsahová stránka

Cieľom predkladanej práce bolo poukázať na význam využitia TBS pri niektorých formách sekundárnej osteoporózy, ako aj pomocou tejto metódy zistiť riziká prípadnej fraktúry.

Autor potvrdil, že vyšetrenie TBS, ktorý je indexom hovoriacim o kostnej mikroarchitektonike, má jednoznačne význam pri vyšetrení stavu kostí u jednotlivých ochorení, ktoré na stav kostí vplyvajú negatívne.

Autor potvrdil vzostup BMD ale aj TBS u dospelých chorých s deficitom RH v priebehu liečby RH. Pozitívny efekt 2 ročnej liečby RH na stav skeletu u dospelých chorých s jeho deficitom potvrdzuje, že liečba RH má význam aj u týchto chorých. Významné je aj zistenie, že efekt liečby RH na TBS bol výrazný hlavne u jedincov suplementovaných súčasne aj vitamínom D. Nezanedbateľné je aj zistenie, že u chorých s akromegáliou zníženie TBS už zvyšuje riziko vertebrálnych fraktúr.

Sledovanie fractalkinu / CX3CL1/ u chorých GB toxikóze spolu s výsledkami zameranými na kostnú remodeláciu sú v literatúre ojedinelé a veľmi pozoruhodné. Vst'ah medzi hladinou fractalkinu, nového markera kostnej resorbcie a tracu, FT4 a TBS v mnohom vypovedá o možných príčinách zmien na skelete hlavne u premenopauzálnych žien s GB toxikózou.

Autor tiež potvrdil že vyšetrenie TBS má význam aj u chorých s chronickým zápalovým ochorením čriev. Zníženie TBS u týchto chorých hlavne u postmenopauzálnych žien alebo dlhodobo liečených kortikosteroidmi predstavuje riziko fraktúr.

Autor tiež poukázal na to, že sledovanie TBS má význam aj u chorých s reumatoidnou artritídou, hlavne v priebehu biologickej liečby, ktorá viedla k vzostupu TBS ako aj u žien s DM2.

Otázky:

Nesledoval autor TBS v závislosti od sérovej hladine fibroblastického rastového faktora 23 / FGF23/ u chorých

- s renálnou insuficienciou a sekundárnou hyperparatyreózou
- u jedincov s deficitom vitamínu D
- u chorých s osteomaláciou pri tumoroch

Záver:

Vysoko oceňujem predkladanú prácu. Mnohé zistenia sú nielen v našej odbornej literatúre ojedinelé.

Trabekulárne kostné skóre / TBS/ v diagnostike osteoporózy je neinvazívna metóda, ktorá poskytuje informácie o kostnej mikroarchitektonike a odráža možné riziko fraktúr ešte lepšie ako sledovanie len BMD.

Zaradenie tohto vyšetrenia do algoritmu vyšetrení u chorých ohrozených sekundárnou osteoporózou je žiaduce a opodstatnené.

Všetky predkladané publikácie so svojimi závermi sú originálne.

V Košiciach, 04.10.2018

Prof. MUDr.Mária Tajtáková,PhD.

